

POSTANOWIENIE

25 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 25 marca 2025 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi A.R. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie
z 3 września 2021 r., V Ga 168/21 (V WSC 2/23),
wydanego w sprawie z powództwa Gminy B. - Zarząd Mieniem Komunalnym w B.
przeciwko A.R.
o zapłatę,

**odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądza od
pozwanej na rzecz powódki koszty postępowania kasacyjnego w
kwocie 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł z odsetkami w wysokości
odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia
pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia
orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 3 września 2021 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Częstochowie z 10 marca 2021 r. w ten sposób, że utrzymał w mocy bliżej opisane nakazy zapłaty wydane w postępowaniu nakazowym i zasądzające od pozwanej A.R. na rzecz powoda Gminy B. odpowiednio kwoty 5 766,58 zł i 11 496,08 zł z bliżej opisanymi odsetkami i kosztami postępowania.

Sprawa dotyczyła dochodzonego przez wynajmującego od najemcy czynszu najmu bliżej opisanego lokalu użytkowego.

Pozwana wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem tego prawomocnego wyroku, zarzucając naruszenie art. 662 § 1 k.c., 684 k.c. w zw. z art. 664 § 2 k.c., art. 355 § 2 k.c., art. 70³ § 3 w zw. z art. 70 § 1 k.c., art. 673 § 3 k.c. w zw. z art. 60 k.c. i art. 244 k.p.c. Skarżąca wniosła o stwierdzenie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z tymi przepisami. Podniosła, że przez jego wydanie została jej wyrządzona szkoda w kwocie 29 892,06 zł, zaś wzruszenie prawomocnego wyroku w drodze innych środków nie było i nie jest możliwe, albowiem w sprawie o czynsz najmu lokalu nie przysługuje skarga kasacyjna, brak jest także podstaw do wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego, uwzględniającym poglądy nauki prawa i orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, przyjmuje się jednolicie, że wyrokiem niezgodnym z prawem - w rozumieniu art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c.- jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17; z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 18/09 oraz z 5 września 2008 r., I CNP 27/08). Niezgodność z prawem powodująca powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Tę wykładnię podzielił Trybunał Konstytucyjny, orzekając w wyroku z 27 września 2012 r. (Sk 4/11, OTK-A 2012/8/97, Dz.U.2012,

poz.1104), że art. 424¹ § 1 k.p.c. rozumiany w ten sposób, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji przysługuje tylko wtedy, kiedy niezgodność ta jest oczywista, rażąca i przybiera postać kwalifikowaną, jest zgodny z art. 77 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W świetle przedstawionego stanowiska judykatury, bezprawność judykacyjną, o której mowa w przywołanym 424¹ § 1 k.p.c., należy zatem definiować w sposób autonomiczny, węższy od tradycyjnie rozumianej bezprawności w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej, z uwzględnieniem specyfiki sądowego stosowania prawa, istoty władzy sądowniczej i niezawisłości sędziowskiej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 17 maja 2006 r., I CNP 14/06; z 28 marca 2007 r., II CNP 124/06; z 14 kwietnia 2008 r., II BP 62/07; z 25 marca 2009 r., V CNP 93/08; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08 oraz z 20 stycznia 2011 r., I BP 4/10).

Ze względu na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, skarga musi spełniać wysokie wymagania formalne, które podzielić należy na wymogi stawiane pismu procesowemu (art. 424⁵ § 2 k.p.c.), których ewentualne wadliwości podlegają naprawieniu oraz wymogi konstrukcyjne skargi (art. 424⁵ § 1 k.p.c.), których braki nie podlegają sanacji, lecz powodują obligatoryjne odrzucenie skargi *a limine* na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. Skargi te, podobnie jak skargi kasacyjne, podlegają wstępnej kontroli przewidzianej w art. 424⁹ k.p.c., której celem jest wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych, co do których na pierwszy rzut oka, bez konieczności wnikliwej analizy prawnej, widoczna jest perspektywa ich oddalenia. Podobnie, jak w przypadku skarg kasacyjnych, podstawą skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, nie mogą być zarzuty dotyczące oceny dowodów lub ustaleń stanowiących podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia (art. 424⁴ zd. 2 k.p.c.) Nieskuteczne są zatem także te podstawy procesowe lub materialnoprawne skargi, które, w istocie, maskują zarzuty skarżącego do oceny dowodów i ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji i do nich się odnoszą. Tego rodzaju sytuacja występuje w tej sprawie, albowiem Sąd Okręgowy orzekł reformatoryjnie, dokonując własnej oceny dowodów i własnych, odmiennych od Sądu Rejonowego, ustaleń faktycznych i na nich opierając subsumcję wskazanych w skardze norm prawa materialnego. Kwestie, czy

najmowany przez pozwaną lokal miał wady fizyczne zawinione przez powoda, czy był lokalem zdatnym do umówionego użytku, jakie prawa i obowiązki obciążały każdą ze stron umowy najmu, czy pozwana, jako przedsiębiorca, dochowała staranności przy podjęciu decyzji o wyborze tego lokalu jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, przy podjęciu decyzji o jego wynajęciu i przy zawarciu umowy z powodem należą do sfery ustaleń faktycznych czynionych na podstawie oceny zebranego w sprawie materiału i uwzględnionych następnie przez Sąd *meriti* przy stosowaniu adekwatnych norm prawa materialnego.

Oczywista bezzasadność skargi w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c., zachodzi wówczas, gdy przywołane podstawy skargi już *prima facie* pokazują, że nie ma możliwości ich uwzględnienia, ponieważ nie miały miejsca, albo nie mogły mieć wpływu na treść orzeczenia. Nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni. Ocena zasadności skargi polega niejako na antycypowaniu roli sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14). W sytuacji, gdy z bezpośredniego oglądu sprawy wynika już, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia byłaby oddalona, należy przyjąć, że jest ona oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2014 r., I BP 10/13).

W tej sytuacji, orzeczono, jak w sentencji (art. 424⁹ k.p.c. i art. 108 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.).

(A.D.)

[a.ł]

